

Motion till riksdagen 2009/10:Ju429

av Rosita Runegrund m.fl. (kd, m, fp, mp, c, v)

Människohandel med barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förstärkt straffrättsligt skydd när det gäller människohandel med barn.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort kravet på dubbel straffbarhet när det gäller människohandel med barn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad kunskap hos polisen om barn som utsätts för människohandel.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att barn i migrationsärenden i riskzonen för att utsättas för människohandel uppmärksammas och följs upp.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av enhetliga riktlinjer och fördjupat samarbete mellan Migrationsverket, sociala myndigheter och polisen när det gäller barn i migrationsärenden i riskzonen för att utsättas för människohandel.¹

¹ Yrkandena 4 och 5 hänvisade till SfU.

Fel! Okänt namn på

Inledning

Människohandel innebär ett hänsynslöst och cyniskt utnyttjande av människor. Ofta rör det sig om kvinnor och barn som rekryteras eller transporteras för att senare utnyttjas på olika sätt, till exempel för sexuella ändamål, arbete eller tiggeri.

Varje år drabbas upp till fyra miljoner människor i världen av denna mycket allvarliga brottslighet, enligt vad FN uppskattar. Människohandel är världens tredje största form av organiserad brottslighet efter narkotika- och vapenhandel, enligt FN:s beräkningar, och den snabbast växande inkomstkällan för organiserad brottslighet, enligt vad Europol uppskattar.

Förstärkt straffrättsligt skydd

Det straffrättsliga skyddet mot människohandel i Sverige behöver förstärkas. I dag finns brister i lagstiftningen, som förhindrar att den utnyttjas på ett effektivt sätt.

Särskilt när det gäller människohandel med barn är det viktigt att barnets utsatta situation tydligt kommer till uttryck i lagstiftningen. Den som begår handlingar inom ramen för människohandel med ett barn ska alltid anses ha missbrukat barnets skyddsloshet, vilket tydligt bör framgå i lagstiftningen.

Ta bort kravet på dubbel straffbarhet

Människohandel är ett mycket allvarligt brott som är av internationell och gränsöverskridande karaktär. Det är rimligt att för detta brott göra undantag från kravet på dubbel straffbarhet. Det skulle göra det möjligt att i Sverige döma för människohandelsbrott som begåtts utomlands, även om gärningen inte är kriminaliserad i det andra landet. Därmed skulle ett effektivare straffrättsligt skydd skapas. Det är särskilt angeläget när det gäller brott mot barn.

I sammanhanget kan nämnas att kravet på dubbel straffbarhet redan har tagits bort i svensk rätt när det gäller vissa allvarliga sexualbrott mot barn under 18 år. Detta gör att det redan nu är möjligt att döma för koppleri avseende barn i Sverige även då gärningen inte är kriminaliserad där den begicks. Koppleri ligger nära människohandel.

Dessutom kan konstateras att människohandel hör till de brottstyper, de så kallade listbrotten, där kravet på dubbel straffbarhet har frångåtts för överlämnande mellan EU:s medlemsländer enligt den europeiska arresteringsordern.

Ökad kunskap hos polisen

På senare år har en ny form av organiserad brottslighet börjat uppträda, nämligen ligor som reser runt med barn för att tigga och stjäla. Bakom brotten ligger människohandel. Enligt Europol ökar denna brottslighet i hela Västeuropa. År 2007 var första gången Rikskriminalpolisen fick konkreta bevis för att barn utnyttjats på detta sätt i Sverige.

Det är viktigt att poliser i hela Sverige har kunskap om denna allvarliga brottslighet. Brotten kan te sig vardagliga och uppmärksammas därför inte annat än som fickstöld eller snatteri. I stället handlar det om ett systematiskt utnyttjande av sårbara barn som är i behov av stöd och hjälp och riskerar att bli fast i fortsatt utnyttjande, även för sexuella ändamål.

Uppföljning

I migrationsärenden förekommer det idag att vuxna efter sin ankomst till Sverige anmäler barn som söker asyl på grund av anknytning till vårdnadshavare eller släkting. Det händer att dessa barn sedan får bo hos anknytningspersonen innan man ens vet om det finns ett släktskap mellan dem. Dessa barn riskerar att utsättas för människohandel och det är viktigt att de uppmärksammas och följs upp.

Riktlinjer och fördjupat samarbete

När det gäller barn i migrationsärenden som är i riskzonen för att utsättas för människohandel – för att de har kommit till Sverige efter sina vårdnadshavare eller av annan anledning – behövs enhetliga riktlinjer för hur de ska bedömas, tas om hand och följas upp.

Det behövs ett fördjupat samarbete mellan Migrationsverket, sociala myndigheter och polisen när det gäller barn som är i riskzonen för att utsättas för människohandel.

Stockholm den 6 oktober 2009

Rosita Runegrund (kd)

Margareta B Kjellin (m)

Jan Lindholm (mp)

Eva Olofsson (v)

Maria Lundqvist-Brömster (fp)

Ulrika Carlsson i Skövde (c)